

ปราชญ์ชาวบ้านด้านหัตถกรรม

ข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน

ชื่อ - สกุล : นายจันทร์ ไชยวรรณ   วันเดือนปีเกิด : วันที่ 15 กันยายน 2480   อายุ 83 ปี
การศึกษา : ประถมศึกษาปีที่ 4   ประกอบอาชีพ : -
ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 341 หมู่ที่ 10 ชุมชนบ้านหนองห้าตะวันตก ตำบลปงแสนทอง อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง
เบอร์โทรศัพท์ : 098-5400212

ผลงาน

การทำไม้กวาดทางมะพร้าว

การถ่ายทอดผลงาน

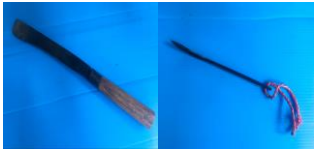
➤ ไม่ได้มีการถ่ายทอดผลงาน เนื่องจากการทำไม้กวาดทางมะพร้าวค่อนข้างทำยากและใช้เวลานาน จึงไม่มีผู้สนใจมาขอศึกษาเรียนรู้วิธีการทำ ประกอบกับตนเองไม่ได้ทำเป็นอาชีพหลัก ส่วนใหญ่จะทำเมื่อมีเวลาว่างเท่านั้น

ภูมิปัญญา : การทำไม้กวาดทางมะพร้าว

ที่มาภูมิปัญญา

นายจันทร์ ไชยวรรณ หรือ ตาจันทร์ แต่เดิมครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำนา เมื่อตาจันทร์เรียนจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ไม่ได้ศึกษาต่อ จึงได้ไปช่วยครอบครัวทำนาและทำงานรับจ้างก่อสร้าง และด้วยความที่เป็นคนชื่นชอบงานฝีมือมาตั้งแต่เด็ก เมื่ออายุ ๒๐ ปี ตาจันทร์จึงได้ศึกษาเรียนรู้และฝึกหัดทำงานจักสานด้วยตนเองอย่างจริงจัง เริ่มตั้งแต่การสานตะกร้าไม้ไผ่ การสานสุ่มไก่ การสานข้องใส่ปลา การสานไซ และแชะดักปลา รวมถึง การทำไม้กวาดทางมะพร้าว ทุกครั้งเมื่อมีเวลาว่างจากการทำงานหลักก็จะฝึกทำงานจักสานเป็นประจำจนชำนาญและนำไปประกอบเป็นอาชีพเสริมเรื่อยมา จนกระทั่งเมื่ออายุมากขึ้นได้มีปัญหาด้านสุขภาพและด้านสายตา ทำให้ตาจันทร์ทำงานจักสานได้น้อยลง ปัจจุบันตาจันทร์ทำไม้กวาดทางมะพร้าวเพียงอย่างเดียวและจะทำเมื่อมีเวลาว่างเท่านั้น โดยจะนำไปฝากขายที่ร้านขายของชำของลูกสาวในหมู่บ้าน ในราคาต่อมละ ๕๐ บาท

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้

๑. ก้านมะพร้าว	
๒. ด้ามไม้กวาด ยาว ๑๒๐ ซม.	
๓. เส้นพลาสติก - เชือกฟาง	
๔. ค้อน - ตะปู	
๕. มีด - เข็มเย็บกระสอบ	

ขั้นตอนการทำ

การทำไม้กวาดทางมะพร้าว มีขั้นตอน ดังนี้

๑. นำก้านมะพร้าวที่เตรียมไว้ไปแช่น้ำประมาณ ๕ นาที จากนั้นใช้เชือกฟางมัดก้านมะพร้าวไว้เป็นก้ำก่าละประมาณ ๑๐ เส้น และให้หักปลายก้านมะพร้าวลงมัดให้แน่นอีกรอบ

๒. นำก้านมะพร้าวมามัดเป็นก้ำต่อกันไปเรื่อยๆ จนเป็นแผงให้ได้ความยาวประมาณ ๓๐ เซนติเมตร แล้วมัดปลายเชือกให้แน่น เพื่อเตรียมไปพันกับด้ามไม้กวาดที่เตรียมไว้

๓. นำปลายแผงก้านมะพร้าวด้านหนึ่งวางทาบไว้ที่ด้ามไม้กวาดแล้วใช้ตะปูตอกยึดไว้ให้แน่นเพื่อไม่ให้หลุด จากนั้นนำแผงก้านมะพร้าวพันไปรอบๆ ด้ามไม้กวาดโดยให้พันขึ้นไปด้านบนจนสุดปลายแผงแล้วมัดเชือกฟางไว้กับด้ามไม้กวาดให้แน่น พร้อมทั้งใช้ตะปูตอกแผงก้านมะพร้าวให้ยึดติดกับด้ามไม้กวาดโดยรอบ เสร็จแล้วให้มัดรวบปลายก้านมะพร้าวไว้

๔. นำตะปุดอกที่ด้ามไม้กวาดหนึ่งจุดแล้วนำเส้นพลาสติกมาผูกและสานขัดกันไปเรื่อยๆ รอบด้ามไม้กวาด จากนั้นนำก้านมะพร้าวอีกส่วนหนึ่งมาตัดปลายให้แหลม แล้วเสียบตามช่องเส้นพลาสติกโดยรอบเพื่อตกแต่งให้ไม้กวาดดูหนาขึ้น

๕. นำเส้นพลาสติกมาสานขัดกับก้านไม้กวาดขึ้นลงให้รอบด้ามไม้กวาดเพื่อเพิ่มความแข็งแรง โดยจะใช้เส้นพลาสติกสลับสีกันเพื่อเพิ่มความสวยงาม สานจนสูงประมาณ ๗ เซนติเมตร แล้วใช้ตะปุดอกปลายพลาสติกให้แน่น

๖. ทำการปลดเชือกที่ปลายก้านไม้กวาดออกแล้วคลี่ก้านไม้กวาดให้แผ่แนบกับปลายด้ามไม้กวาดตัวที่ นำปลายเส้นพลาสติกสอดในรูเชือกที่ด้ามไม้กวาดแล้วมัดให้แน่น จากนั้นนำเส้นพลาสติกสานขัดกับก้านไม้กวาดที่ละ ๕ เส้น จนรอบด้ามไม้กวาดตัวที่ เสร็จแล้วนำตะปุดอกเส้นพลาสติกกับด้ามตัวที่ให้แน่นอีกครั้งหนึ่งเป็นอันเสร็จ

